

ЗАТВЕРДЖЕНО :
Наказ директора
Сосницького ПАЛ Сороки Ю.М.
від 29.06.2022 № ____

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішню систему забезпечення якості освіти у
Сосницькому професійному аграрному ліцеї
Чернігівської області

СХВАЛЕНО:
Протокол педагогічної ради
Від 29.06.2022 року № ____

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти (далі – Положення) є локальним нормативним документом Сосницького професійного аграрного ліцею, який регламентує зміст і порядок функціонування внутрішньої системи забезпечення якості (далі – ВСЗЯ) підготовки кваліфікованих робітників.

1.2. Положення розроблено відповідно до вимог розділу V «Забезпечення якості освіти» Закону України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту» від 10.02.1998р. № 103/98-ВР (зі змінами, від 01.01.2021 р.), Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти “Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта” на період до 2027 року; згідно з освітніми стандартами з професій нашого закладу, Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженого наказом МОН 30.05.2006 року № 419; наказу МОН України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 221 від 18.02.2019), Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН молодьспорт від 13.04.2011 року № 329, Статуту ЗВПУМС та інших нормативно-правових актів.

1.3. *Внутрішня система професійної (професійно-технічної) освіти (далі – П(ПТ)О)* – це цілісна система об'єктивних та обґрунтованих діагностичних й оціночних процедур, сукупність організаційних, методичних і нормативних документів, що регламентують ефективне управління якістю П(ПТ)О.

1.4. **Мета ВС П(ПТ)О** полягає в об'єднанні й інтеграції організаційних, кадрових, матеріально-технічних, наукових та навчально-методичних ресурсів Сосницького ПАЛу для забезпечення високої якості підготовки конкурентоздатних кваліфікованих робітників, які досконало володіють загальноосвітніми, загальнопрофесійними, професійними та ключовими компетентностями у відповідності з існуючими та перспективними потребами суспільства, ринку праці та особистості.

1.5. **Завданнями ВС П(ПТ)О є:**

- дотримання вимог законодавства України в галузі П(ПТ)О;
- моніторинг та періодичний перегляд змісту освітніх програм;
- контроль за реалізацією державних стандартів П(ПТ)О та виконанням робочих навчальних програм (далі – РНП);
- моніторинг фахового рівня педагогічних працівників; створення необхідних умов для його підвищення; експертна оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників;

- моніторинг якості знань, умінь, навичок і компетентностей здобувачів П(ПТ)О, розроблення рекомендацій щодо покращення їх навчальних досягнень;
- удосконалення навчально-матеріальної бази Сосницького ПАЛ відповідно до вимог державних стандартів П(ПТ)О та підприємств-замовників кадрів;
- забезпечення співпраці з роботодавцями на умовах соціального партнерства;
- створення цифрового методичного забезпечення освітнього процесу;
- створення інноваційного навчально-методичного середовища, що ґрунтується на актуальних педагогічних методах і методиках, новаторських виробничих, інформаційно-комунікаційних та мультимедійних технологіях;
- забезпечення вільного багатоканального доступу до світових освітніх та наукових ресурсів через мережу Інтернет в усіх приміщеннях ліцею;
- організація дослідно-експериментальної роботи та впровадження її позитивних результатів у освітній процес;
- впровадження актуальних програм з виховання та творчого розвитку здобувачів П(ПТ)О;
- оптимізація соціально-психологічного середовища ліцею;
- використання фінансових коштів відповідно до завдань ВС П(ПТ)О;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності Сосницького ПАЛ та оприлюднення інформації;
- моніторинг результатів реалізації управлінських рішень керівництва ліцею та розроблення рекомендацій щодо підвищення рівня управлінської культури та освітнього менеджменту.

1.6. Внутрішня система якості освіти нашого закладу ґрунтується на таких **принципах:**

- автономії ліцею;
- усвідомлення членами педагогічного колективу відповідальності за якість П(ПТ)О та освітньої діяльності ліцею;
- визнання необхідності розроблення стратегії, політики та процедур забезпечення якості П(ПТ)О та освітньої діяльності;
- орієнтації на поточні й майбутні потреби споживачів освітніх послуг, прагнення до перевищення їх очікувань;
- прийняття управлінських рішень на основі аналізу своєчасної, повної й об'єктивної інформації;
- уникнення конфлікту інтересів;
- системного підвищення кваліфікації, самонавчання та самоудосконалення педагогічних працівників;
- управління освітньою діяльністю ліцею та відповідними ресурсами як системою взаємопов'язаних процесів;
- співробітництва з усіма зацікавленими сторонами.

Колегіальним органом, який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, є педагогічна рада. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в ліцеї спрямована на вдосконалення всіх напрямів діяльності ліцею, залучення здобувачів освіти до забезпечення якості, моніторинг та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що створює умови для підготовки конкурентоспроможного робітника (в т. ч., через здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм).

РОЗДІЛ 2

ОСНОВНІ ЦІЛІ

СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

2.1. Основними цілями системи внутрішнього забезпечення якості освіти закладу освіти є: (є частиною Стратегії)

- 1) формування стійкої довіри суспільства до закладу освіти;
- 2) забезпечення і підвищення якості освітньої діяльності та якості освіти, їх відповідності ліцензійним умовам надання освітніх послуг, державним стандартам;
- 3) забезпечення спільного розуміння якості освіти та сприяння удосконалення якості освітньої діяльності з урахуванням та узгодженням потреб щодо надання освітніх послуг;
- 4) впровадження механізму самооцінювання як невід'ємного компоненту безперервного розвитку закладу освіти.

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ТА НАПРЯМИ

СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

3.1. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі складається з таких компонентів:

- стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;

- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Стратегія забезпечення якості освіти гарантує якість професійної (професійно-технічної) освіти формує довіру суспільства до нашого закладу і базується на наступних принципах:

- принцип процесного підходу, що розглядає діяльність ліцею як сукупність освітніх процесів, спрямованих на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю. За цим принципом будь-який вид діяльності в закладі розглядається як процес, який за допомогою необхідних ресурсів перетворює вхідні дані (вимоги замовника) на вихідні (якість наданих послуг);
- принцип цілісності, який полягає в єдності усіх видів освітніх впливів на здобувача освіти, їх підпорядкованості головній меті освітньої діяльності, яка передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
- принцип відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти та стандартам професійної (професійно-технічної) освіти;
- постійне підвищення якості реалізується за допомогою проведення внутрішнього моніторингу та кількісної оцінки процесів, моніторингу якості освітніх послуг, критичного аналізу з боку керівництва, запровадження коригувальних та запобіжних дій;
- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- орієнтація на замовника кадрів, врахування потреб та очікування здобувачів освіти та суспільства;
- мотивація педагогічних працівників до поліпшення якості освіти – керівництво ліцей забезпечує єдність цілей і напрямків розвитку закладу, створює внутрішнє середовище, яке дозволяє усім працівникам бути повною мірою зацікавленими в досягненні цілей у сфері якості освіти, забезпечення академічної свободи педагогічним працівникам;
- принцип відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.
- принцип недискримінації, запобігання та протидії булінгу та академічної доброчесності під час навчання та викладання.

3.2. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в Сосницькому ПАЛ складається з таких напрямів:

1) ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ:

1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.

1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.

2) СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ:

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень.

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти.

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до само-оцінювання.

3) ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ:

3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти

4) УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ:

4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.

4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.

4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників.

4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою.

4.5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

3.3. Процедури і заходи системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- функціонування системи формування компетентностей здобувачів освіти;

- підвищення кваліфікації педагогічних працівників, посилення кадрового потенціалу закладу;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.

Система контролю забезпечення якості освіти включає:

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти.

Завдання моніторингу:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в ліцеї;
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів;
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в ліцеї.

Моніторинг в ліцеї здійснюють:

- директор закладу та його заступники, методист;
- органи, що здійснюють управління у сфері професійної освіти;
- органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, здобувачами освіти та батьками;
- громадськість.

Основні форми моніторингу:

- проведення директорських, діагностичних контрольних робіт;
- участь здобувачів освіти у I та II, III етапах Всеукраїнських предметних олімпіадах, конкурсах фахової майстерності, державна підсумкова атестація в формі зовнішнього незалежного оцінювання, проміжна кваліфікаційна атестація, державна кваліфікаційна атестація;
- перевірка та аналіз документації;
- опитування, анкетування;
- відвідування уроків, заходів.

Критерії моніторингу:

- об'єктивність;
- систематичність;
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в ліцеї;
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та стратегічних рішень.

Підсумки моніторингу:

- узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;

- використовуються для обговорення на засіданнях методичних комісій педпрацівників, нарадах при директору, засіданнях педагогічної ради.

Показники аналізу та інструменти моніторингу:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- контингент здобувачів освіти;
- психолого-соціологічний моніторинг;
- результати навчання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність;
- управління закладом;
- освітнє середовище;
- медичний моніторинг;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування позитивного іміджу ліцею.

Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно.

Під час проведення дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

Робоча група, до складу якої можуть входити: штатні працівники закладу освіти, представники учнівського самоврядування, батьки, освітні експерти (якщо є можливість), буде забезпечувати вивчення та оцінювання системи за кожним із визначених педагогічною радою напрямків освітньої діяльності.

Основою для забезпечення злагодженої роботи внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу вважати методичні комісії педагогічних працівників.

Самооцінювання — важлива складова функціонування внутрішньої системи забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти. Воно допомагає керівництву оперативно реагувати на виклики, відстежувати динаміку та визначати напрями розвитку закладу освіти.

Мета самооцінювання полягає у встановлення відповідності між діяльністю ліцею та її результатами, а також у визначенні проблемних питань і шляхів удосконалення якості освітньої діяльності. Процес самооцінювання складається з 4 етапів:

1. Вивчення (моніторинг процесів системи та аналіз результатів моніторингу).
2. Оцінювання (визначення рівня якості та результатів функціонування системи).
3. Звітування (аналіз стану та визначення шляхів удосконалення освітньої системи).
4. Планування (визначення заходів для вдосконалення функціонування системи).

Напрями самооцінювання освітньої діяльності мають відповідати стратегії розвитку закладу освіти та містити:

систему оцінювання здобувачів освіти;
оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників;
освітнє середовище закладу освіти;
управлінські процеси закладу освіти.

Порядок дій при самооцінюванні:

1. Видати наказ про проведення самооцінювання.
2. Затвердити склад робочої групи по кожному напрямку.
3. Провести оцінювання (зафіксувати результати та напрацювати рекомендації).
4. Обговорити результати на засіданні педагогічної ради.
5. Видати наказ про підсумки самооцінювання.
6. Ухвалити управлінські рішення та врахувати результати самооцінювання у Стратегії розвитку закладу освіти та річному плані роботи Сосницького професійного аграрного ліцею.

Методи збору інформації під час самооцінювання

1. Опитування учасників освітнього процесу (анкетування, усне опитування тощо). Особливо цінну інформацію можна отримати від випускників минулих років. Адже саме вони можуть реалістично оцінити ефективність впливу ліцею на їхнє майбутнє.
2. Традиційні («зрізи знань», контрольні роботи) та новітні форми оцінювання знань (внутрішнє тестування, комплексна діагностика, моніторинг особистісного розвитку здобувачів освіти тощо).
3. Моніторинг педагогічної діяльності та освітнього середовища (санітарно-гігієнічні умови, раціональний розподіл навчальних приміщень, безпека спортивних й ігрових майданчиків, створення мотиваційного середовища тощо).
4. Спостереження «справедливих і дружніх критиків» (здобувачів освіти-практикантів, колег-управлінців інших закладів ПТО, сторонніх освітніх експертів тощо)
5. Застосування практик «зворотного зв'язку» (наприклад, відгук групи про роботу викладача/майстра в/н у першому семестрі дозволить покращити організацію навчання у наступному семестрі).
6. Аналіз документації (ліцейна ділова документація, учнівські портфоліо, протоколи індивідуального діагностичного обстеження тощо).
7. Цілеспрямоване інтерв'ювання окремих учасників освітнього процесу.

Процес вивчення освітньої діяльності закладу освіти та оцінювання її рівня:

1. Призначення відповідальної особи із забезпечення освітньої діяльності якості освіти та забезпечення оперативного керування процесом вивчення.
2. Створення робочих груп, які будуть забезпечувати вивчення та оцінювання системи за кожним з напрямів.
3. Щорічне комплексне оцінювання за рівнями освіти.

Моделі самооцінювання

Модель	Сильні сторони	Слабкі сторони
Комплексне самооцінювання	вивчається і оцінюється вся система	потребує значної кількості часу та ресурсів
Самооцінювання за окремими напрямами діяльності	дозволяє глибше вивчити та оцінити якість освітньої діяльності за обраним напрямом/ обраними напрямами	не простежуються зміни по інших напрямах, що може знизити якість освітньої діяльності в цілому
Самооцінювання за освітніми рівнями	дозволяє врахувати особливості базової та професійної освіти	не простежуються особливості системи освітньої діяльності закладу в цілому

Тривалість, періодичність та етапи вивчення і оцінювання визначаються закінченим освітнім циклом – навчальним роком.

Самооцінювання здійснюється впродовж навчального року.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів. Критерії.

1) Заклад освіти використовує критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за рекомендаціями МОН України та повідомляє учасників освітнього процесу способом:

- оприлюднення Критеріїв оцінювання на веб-сайті закладу освіти;
- оприлюднення Критеріїв оцінювання кожним педагогом для кожної групи у спеціально відведеному місці у кабінетах та майстернях (стенди, папки);
- повідомлення Критеріїв оцінювання учням (на початку навчального року, семестру, після канікул, перед виконанням перевіркої/діагностичної роботи тощо);
- повідомлення Критеріїв оцінювання батькам (під час батьківських зборів, у вайбер-групах, під час спілкування тощо);

2) Педагогічні працівники застосовують наступні види оцінювання:

- поточне;
- формувальне;
- самооцінювання учнями;
- взаємне оцінювання учнів;
- тематичне;
- поетапне;
- підсумкове;

Професійне зростання керівних та педагогічних працівників.

Підвищення кваліфікації:

- схвалення щорічного плану підвищення кваліфікації педагогічною радою та затвердження наказом керівника закладу освіти;

- регулюється педагогічним працівником;
- не менше 150 годин за 5 років;
- схвалення педагогічною радою пройдених курсів за поданням працівників відповідно до локального Положення про схвалення курсів підвищення кваліфікації

Атестація:

- презентація педагогічної діяльності за навчальний рік;
- участь у Всеукраїнському конкурсі «Учитель року» та професійних, фахових конкурсах;

Внутрішній контроль

Внутрішній контроль здійснює керівник, його заступники та інші працівники у межах виконання своїх функціональних (посадових) обов'язків.

План внутрішнього контролю є самостійним планом, що розробляється на кожен семестр заступником директора з НВирР, приймають на педагогічній раді і затверджується керівником.

Види внутрішнього контролю: фронтальний, тематичний, підсумковий, оперативний.

РОЗДІЛ 4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Це Положення вводиться в дію після схвалення педагогічною радою та з наступного дня після його затвердження наказом директора.

4.2. Зміни та доповнення до цього Положення можуть вноситися за ухвалою педагогічної ради закладу освіти і вводиться в дію наказом директора.